

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1127

Vragen van de leden **Bruins** (ChristenUnie) en **Van der Molen** (CDA) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het CPB-onderzoek naar het niet-gebruik van de aanvullende beurs door studenten* (ingezonden 3 december 2020).

Antwoord van Minister **Van Engelshoven** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 16 december 2020).

Vraag 1

Bent u bekend met het onderzoek van het Centraal Planbureau (CPB) «Niet-gebruik van de aanvullende beurs»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat vindt u van het feit dat maar liefst een kwart van de eerstejaarsstudenten die recht hebben op een aanvullende beurs daar geen gebruik van maakt terwijl een aanzienlijk deel wel een lening aangaat? Wat is in uw ogen de oorzaak hiervan?

Antwoord 2

Ik vind het zorgelijk dat 25% van de studenten met recht op de aanvullende beurs hier geen gebruik van maakt. Zeker aangezien 41% van deze groep niet-gebruikers wel een studielening bij DUO heeft en hierdoor een onnodig hoge schuld opbouwt. De aanvullende beurs is bedoeld om studenten financieel te ondersteunen.

Er zijn verschillende oorzaken te noemen voor het niet-gebruik van de aanvullende beurs. Het CPB stelt dat een deel van het niet-gebruik komt doordat studenten niet goed op de hoogte zijn van hun recht, de aanvraag-procedure en/of de voorwaarden van de beurs. Dat kan mogelijk verklaren waarom ze de aanvullende beurs niet hebben aangevraagd, maar wel lenen. Ook kan er volgens het CPB een stigma heersen rondom de aanvullende beurs, omdat deze is bedoeld voor studenten met ouders met een lager inkomen. Mogelijk zouden ouders uit privacy overwegingen niet willen dat

¹ CPB.nl., 2 december 2020: Niet-gebruik van de aanvullende beurs (<https://www.cpb.nl/niet-gebruik-van-de-aanvullende-beurs#>)

hun inkomensgegevens worden gebruikt om het recht op aanvullende beurs te berekenen.

De beleidsdoorlichting over Artikel 11: Studiefinanciering noemt daarnaast dat studenten aangaven het geld niet nodig te hebben of bang te zijn voor het opbouwen van een schuld als redenen voor niet-gebruik. Deze redenen verklaren wel het niet gebruiken van de aanvullende beurs, maar niet waarom een deel van die groep wel leent.

Vraag 3

Op welke wijze wilt u het niet-gebruik van de aanvullende beurs terugdringen? Verwacht u dat het nog een keer sturen van een brief voldoende effect zal hebben?

Antwoord 3

Studenten worden nu niet per brief geïnformeerd over de aanvullende beurs. DUO heeft een kleinschalig experiment uitgevoerd waarmee studenten in een proactieve mail werden gewezen op de aanvullende beurs. Dit gebeurde nadat de aankomend student de reguliere informatie over studiefinanciering, waaronder de aanvullende beurs, had ontvangen. Dat heeft tot 25% meer aanvragen en 20% meer toekenningen geleid. De proactieve mail heeft dus meerwaarde bovenop de informatievoorziening die er al is. Daarom gaat DUO volgend jaar alle studenten op deze manier nadrukkelijker op de aanvullende beurs wijzen.

DUO heeft daarnaast de voorlichting over de aanvullende beurs op de website aangepast en ook in MijnDUO zullen aanpassingen worden doorgevoerd.

Verder ga ik onderzoeken of het mogelijk is om de aanvullende beurs automatisch uit te laten keren, of dat DUO studenten actief benadert over het recht op en de hoogte van de aanvullende beurs. Hier is wel een wetswijziging en een zorgvuldige afweging van uitvoerings- en privacy aspecten voor nodig. DUO kan nu namelijk alleen inkomensgegevens van ouders van studenten bij de Belastingdienst opvragen als de student een aanvraag voor een aanvullende beurs heeft ingediend. Ook moet daarin worden meegewogen dat de aanvullende beurs onder de prestatiebeurssystematiek valt, dus dat het automatisch verstrekken van de aanvullende beurs ervoor zorgt dat studenten die niet binnen 10 jaar een diploma halen dan ongevraagd een hogere schuld kunnen hebben.

Vraag 4

Wat vindt u van de suggesties van het CPB om de aanvullende beurs automatisch uit te keren of een geautomatiseerde controle te doen op het recht en de hoogte van de beurs en studenten vervolgens hierover actief te informeren?

Antwoord 4

Zie hiervoor mijn antwoord op vraag 3.

Vraag 5

Wat vindt u van de suggestie van de Landelijke Studentenvakbond (LSVb) om aankomende studenten op de middelbare school voorlichting te geven over hun rechten en plichten en over de consequenties van lenen?

Antwoord 5

Ik vind het goed dat de LSVb deze suggestie doet en zou die mee willen nemen in bestaande adviezen over dit onderwerp die momenteel worden opgesteld. Ik zou de oplossingen alleen niet bij voorbaat willen beperken tot voorlichting op de middelbare scholen. Samen met de Rijksvoorlichtingsdienst ben ik vorig jaar het project «Mens Centraal: Ik ga studeren» gestart. Daarin kijken we met betrokken partijen, waaronder studenten, naar hoe de informatie voor aankomend studenten duidelijker en meer in samenhang kan worden gepresenteerd. Het gaat daarbij ook om informatie over studiefinanciering.

Ook gaat het Nibud, op basis van het Studentonderzoek, advies uitbrengen over hoe we studenten kunnen stimuleren om bewuste financiële keuzes te maken en de voorlichting en de informatie over financiën kunnen verbeteren. Dit advies verschijnt rond de zomer van 2021.

Vraag 6

Is het mogelijk om de aanvullende beurs met terugwerkende kracht uit te keren aan studenten die hier recht op hebben maar de beurs niet aangevraagd hebben? Bent u bereid om hier werk van te maken?

Antwoord 6

Studenten kunnen de aanvullende beurs met terugwerkende kracht aanvragen tot aan het begin van het studiejaar. Dit staat aangegeven op de website van DUO bij de algemene informatie over de aanvullende beurs.